GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 132. — Vinerĭ, 14 (26) Iunie — 1885.

Brașovŭ, 13 (25) Iunie 1885.

Sĕ fimŭ Românĭ de inimă!

In timpuri normale — ḑise Fabriciu în senatulŭ romanŭ — e lesne a conduce corabia, când însĕ se deslănțuescŭ elementele dușmane, amenințăndŭ cu stricăciune și cu peire, atuncĭ se cere totŭ curagiulŭ și tótă forța bărbătéscă spre a-o cârmui.

Ce facŭ cărmacii noștri? Suntŭ ei înarmațĭ cu pavĕza curagiului strămoșescŭ, cu energia și bărbăția vechilorŭ luptătorĭ pentru limba și naționalitea română?

Orĭ dóră nu ne mai amenință nicĭ unŭ periculŭ? Este óre ceriulŭ seninŭ și marea lină?

In anii 1868—1879 mulțĭ dintre noi erau de părere, ca sĕ facemŭ ,,politică reală" și sĕ aflămŭ unŭ modus vivendi cu Ungurii pe basa legei de naționalitate dela 1868 și a legilorŭ, ce garanteză autonomia nóstră scolară și bisericéscă. Aceștia erau ómenii ce ne sfătuiau sĕ ne împăcămŭ cu puternicii ḑilei.

Idea principală pe care călăreau ómenii politicei ,,reale" de împăcare, era că noi Românii ne-amŭ puté mulțumi deocamdată, dacă ni se dă posibilitatea de-a ne desvoltă liberŭ pe terĕmulŭ culturei în scólă și în biserică și că în realitate n'amŭ avea trebuință neapĕrată de drepturĭ politice-naționale.

S'au înșelatŭ cei ce au cugetatŭ astfelŭ. S'au înșelatŭ așa de cumplitŭ, încâtŭ trebue sĕ se mire ei înșișĭ aḑĭ câtŭ de scurtŭ vĕḑĕtorĭ au fostŭ.

Décă Ungurii dela putere ar fi nutritŭ scopurĭ leale față cu naționalitatea română, ce lipsă arŭ fi avutŭ ei sĕ ne despóie de tóte drepturile politice naționale, de carĭ ne bucuramŭ, când au ajunsŭ ei la cârma statului? Nu era destulŭ locŭ pentru dênșii și pentru noi în acéstă țéră?

Sirenele guvernamentale maghiare, ca sĕ ne pótă încurcă și paralisă mai ușorŭ acțiunea întreprinsă spre apĕrarea drepturilorŭ nóstre politice-naționale, ne șopteau mereu, sĕ ne liniștimŭ, căcĭ amŭ avé unŭ terĕmŭ largŭ de desvoltare în biserică și în scólă." Nu ve mai batețĭ capulŭ atâta cu politica — ḑiceau adversarii noștri — acésta lăsați-o pe séma nóstră, îngrijițĭ mai bine de cultura vóstră."

Cei ce erau sedușĭ de aceste vorbe, își închipuiau, că într'adevĕrŭ décă vorŭ dá ei pace Ungurilorŭ în politică, și aceștia îi vorŭ lăsá sĕ se cultive în pace și neîmpedecațĭ în limba lorŭ maternă și în spiritulŭ strămoșilorŭ lorŭ.

Amară amăgire!

Drepturile politice-naționale nu ni le-au luatŭ Ungurii dela putere ca sĕ ni le dea érăși, după ce amŭ fi devenitŭ mai maturĭ prin progresele nóstre în cultura, ci ni le-au luatŭ tocmai cu scopŭ ca sĕ împiedece desvoltarea și întărirea naționalității nóstre. Maghiarismulŭ violentŭ nu s'a pututŭ gândi nicĭ unŭ momentŭ la o împăcare sinceră și leală cu românismulŭ, ci s'a gânditŭ numai la nimicirea lui.

Acésta o vĕdŭ și recunoscŭ acum și copii de școlă. Copii cei marĭ însĕ, fie din ignoranță sĕu din rea credință, âmblau sĕ găséscă unŭ modŭ practicŭ cum sĕ pótă trăi laolaltă lupulŭ și mielulŭ fără sĕ se întêmple nicĭ unuia nimicŭ.

Acestŭ „modus vivendi" nu s'a pututŭ afla până în ḑiua de astăḑĭ. Pe câtŭ timpŭ Ungurii dela putere aveau sĕ se lupte cu dificultățile organisațiunei interióre, ei au toleratŭ desvoltarea nóstră în școlă și în biserică, ferindu-se de ai da și celŭ mai micŭ sprijinŭ. Dér îndată ce s'au simțitŭ mai siguri în șea au începutŭ a unelti pe față și în contra autonomiei nóstre bisericescĭ-școlare.

Ni suntŭ destulŭ de bine cunoscute fasele prin carĭ au trecutŭ până acumŭ aceste uneltirĭ. Scimŭ cum au ajunsŭ gendarmii ungurescĭ până și dinaintea sântului altarŭ alŭ bisericei și vedemŭ cu mare îngrijire pregătirile ce le facŭ, șanțurile ce le construescŭ adversarii neamului nostru, spre a luá cu asaltŭ ultima redută, ce a mai rĕmasŭ în stăpânirea nóstră: autonomia bisericéscă și școlară.

Ministrulŭ de culte și de instrucțiune a anunțatŭ noua companiă în discursulŭ sĕu ultimŭ accentuândŭ necesitatea urgentă de-a se mai întări ,,puterea statului," ceea ce este sinonimŭ cu ,,întărirea maghiarismului."

Foile, ce se susținŭ din fondulŭ de disposițiune, au și începutŭ a comentá cuvintele ministrului și a ne dá o schiță a politicei lui ,,mai înalte."

Aceste foi ne spunŭ, că deórece autoritățile bisericeșcĭ și școlare se bucură de o prea mare autonomiă, nu se póte întări maghiarismulŭ și sufere unitatea statului. Este prin urmare neapĕratŭ de lipsă de a se restabili armonia între autoritățile țĕrei și între autoritățile locale și confesionale.

Spre scopulŭ acesta — ḑice guvernamentalulŭ „Magyar Polgar" — trebue sĕ se revisuéscă legea comunală, sĕ se reformeze mai departe comitatele, și sĕ se organiseze din nou viața nóstră bisericéscă, regulându-se din nou autonomia bisericéscă.

Spre scopulŭ acesta se cere sĕ devină mai efectivă inspecțiunea statului, sĕ se prefacă în scóle de statŭ maghiare tóte scólele, ,,ce nu corespundŭ cerințelorŭ" și bisericele cele suspecte sĕ fie ,,supuse influinței statului."

Spuneți acum décă în fața unui periculŭ atâtŭ de amenințătorŭ, nu trebue sĕ fimŭ Românĭ de inimă! Spuneți dacă nu este momentulŭ supremŭ ca sĕ ne întrunimŭ tóte forțele, de cari dispunemŭ, spre a continuá cu energiă lupta pentru recâștigarea drepturilorŭ nóstre politice-naționale,

Orĭ dóră nu vede aḑĭ și orbulŭ, că fără drepturĭ politice naționale autonomia bisericii naționale este clădită numai pe nisipŭ, așa că celŭ dintâiu potopŭ o póte mătura, ca și când n'ar mai fi fostŭ?

——○——

Noulŭ ministerŭ englesŭ și Germania.

In ḑilele din urmă s'au făcutŭ de ḑiare diferite combinațiunĭ cu ocasiunea crisei ministeriale englese cu privire la relațiunile dintre Anglia și Germania. In contra acestorŭ combinațiunĭ, ,,Kölnische-Zeitung" publică unŭ comunicatŭ telegraficŭ, care își are isvorulŭ în cancelaria imperială din Berlin. Comunicatulŭ cuprinde urmatórele:

Posițiunea Germaniei în Europa nu se póte schimbá din causa unei schimbărĭ de ministerŭ în streinătate, căcĭ politica germană nu se conduce din considerațiune față cu ministri streinĭ, ci esclusivŭ în interesŭ germanŭ; interesele germane însă astăḑĭ sunțŭ aceleașĭ față cu Anglia ca sub ministrulŭ Gladstone; dacă unele tractărĭ pendente cu Anglia s'ar încheia acum repede, acésta ar fi îmburătorŭ; de o schimbare faptică a relațiunilorŭ nóstre cu Anglia nu póte fi decĭ vorba, fiindcă *aceste relațiunĭ aŭ fostŭ încă de demultŭ amicale*. Indigetările amintite mai susŭ despre o apropiată schimbare în politica Germaniei se aducŭ de obiceiu în legătură cu Afganistanulŭ. In acéstă privință e de observatŭ, că *Germania n'a avutŭ sĕ ia nicĭ o atitudine în cestiunea afgană*, că nu s'a împărtășitŭ la ea șĭ *n'a făcutŭ nicĭ o încercare d'a se amesteca în acea cestiune*, dar că din esprimările organelorŭ pressei germane conducĕtóre, ce erau de acordŭ, s'a pututŭ vedea, că în Germania dela începutŭ se nutrea speranța, ca Anglia sĕ se'nțelégă pe cale pacînică cu Rusia. Interesulŭ Germaniei d'a se mantine pacea europénă este și aḑĭ acelașĭ ca și acum 14 anĭ; sĕ fiă lămuritŭ, că o schimbare de ministerŭ în Anglia nu póte nimicŭ schimba în acésta și e de presupusŭ, că opiniunea publică nu se va lăsa a fi neliniștită prinŭ scirĭ ḑiaristice din amêndouĕ părțile.

——○——

CESTIUNEA AFGANĂ

Cu privire la modulŭ cum se va tracta cestiunea afgană de cătră noulŭ ministerŭ englesŭ Salisbury, se scrie din isvorŭ oficiosŭ din Berlinŭ:

Ingrijirea, că lordulŭ Salisbury va deschide din nou cestiunea afgană, dispare îndată ce vomŭ privi starea actuală a acestei afacerĭ. Cestiunea granițeĭ s'a regulatŭ în faptă, până la o neînsemnată deosebire de părerĭ cu privire la instrucțiunile, ce au sĕ se dea comisiunilorŭ de granițā. Amĕsuratŭ învoelei de amêndouĕ părțile, posesiunea și dominarea defileului Zulficar rĕmânŭ Afganilorŭ. Vorba e ca ceea ce se numesce momentanŭ defileulŭ Zulficar, nu este unŭ defileu unitarŭ, ci constă din diferite înălțimĭ crucișe și cea mai nordică dintre ele se întinde în teritoriulŭ rusŭ. Prin o espunere esagerată a noțiunei, sentinelele afgane dela granițā, care s'arŭ posta în viitorŭ acolo, arŭ fi închise mai numai de teritoriu rusŭ și prin acésta arŭ împedeca căile de comunicațiune rusescĭ. Amêndouĕ părțile, Englesii și Rușii, dorescŭ sĕ eviteze acésta. Dar pe când Rușii voiră ca aplanarea acestorŭ pretențiunĭ sĕ servéscă ca basă a instrucțiunilorŭ ce se vorŭ da comisiunilorŭ de granițā, Englesii insistară pe lângă prerogativa d'a se domina defileulŭ prin Afganĭ, intenționândŭ sĕ dea instrucțiunĭ în sensulŭ acesta. Precum se vede, totulŭ se reduce la o cestiune de formă, care se póte înlătura printr'o trăsŭtura de condeiu, fără prea marĭ cedărĭ.

——○——

SCIRILE ḐILEI.

»Românulŭ« aflā din isvorŭ particularŭ, că d. Pauler, ministrulŭ justiției ungurescŭ, și-ar fi datŭ dimisiunea. Se crede că în loculŭ sĕu se va numi d. Ladislau Szögyeni-Marich, actualminte șefŭ de secțiune în ministrulŭ afacerilorŭ străine din Viena. In acestŭ casŭ se vorbesce, că d. baronŭ Mayr, ministrulŭ Austro-Ungariei în Bucurescĭ, va fi numitŭ în loculŭ d-lui Szögyeni, séu d-lŭ comite Dupsky, actualminte ambasadorŭ la Madridŭ. Pentru postulŭ de ministru austro-ungarŭ în Bucurescĭ suntŭ deja trei candidațĭ, și anume: principele Vrede, comitele Bethlen, sĕu d. Samuel Teleky, care este susținutŭ de principele de corónă Rudolfŭ.

—0—

Guvernulŭ a scutitŭ de taxa postală corespondența reuniunii de maghiarisare din Clușiu cu autoritățile publice.

—0—

»Egyetértés« aflā din Odêrheiulŭ sĕcuiescŭ, că representanța orășenéscă de acolo s'a îndatoratŭ, la propunerea unui cetățénŭ românŭ, sĕ dea în timpŭ de 5

anĭ câte o subvenţiune anuală de 400 fl., cu totulŭ decĭ 2000 fl., pentru înfiinţarea unui gimnasiu românŭ acolo, în casŭ când finanţele statului n'arŭ fi împovĕrate cu alte sarcinĭ şi când înfiinţarea unei astfelŭ de scóle s'ar dovedi necesară.

—0—

La a doua alegere de protopopŭ gr. or. ce s'a făcutŭ în Murĕşŭ-Ilia, a reuşitŭ din nou pr. Avramŭ Pĕcuraru cu 27 voturĭ, contra lui Sevastianŭ Olariu cu 19 şi fostului administratorŭ alŭ Bradului şi profesorŭ George Părĕu cu 1 votŭ.

—0—

Intre vitele din ţinutulŭ Cohalmului a isbucnitŭ bóla de gură şi de unghii în mai multe localitătĭ, şi în unele comune bântue cumplitŭ vitele.

—0—

Căpitanulŭ cl. I Teodorŭ Sandulŭ dela reg. 63 de infanteriă s'a retrasŭ ca invalidŭ în pensiune cu domiciliulŭ în Mehadia.

—0—

Comuna Petroşenĭ îşĭ arĕndase regalele de crîşmăritŭ lui Frideric Schulleri din Orĕştiă sub condiţiunea, ca sĕ nu aplice ovrei ca crîşmarĭ. Arĕndatorulŭ nu a observatŭ acéstă condiţiune a contractului şi comuna a declaratŭ acum contractulŭ de anulatŭ intentândŭ în contra arĕndatorului procesŭ.

—0—

Procesulŭ comunei Făgăraşŭ cu erariulŭ pentru dreptulŭ de crîşmăritŭ s'a resolvitŭ şi în a doua instanţă în favorulŭ comunei.

—0—

Făgăraşulŭ va primí ca garnisónă batalionulŭ 28 de vênĕtorĭ. Acésta a comunicat'o representanţei orăsenescĭ chiar Ex. Sa comandantulŭ de corpŭ br. de Schönfeld, precum şi comitele Horvath şi deputatulŭ Ullmann.

—0—

Corpului oficerescŭ alŭ batalionului de infanteriă din Făgăraşŭ i se va da la plecare unŭ banchetŭ, ér soldaţii vorŭ primi 30 fl. pentru îmbunătăţirea menagiului.

—0—

In sĕptĕmâna trecută, 20 de elevĭ ai academiei de silvicultură din Bucurescĭ sub conducerea d-lui profesorŭ Antonescu Remuşŭ, ingínerŭ silvicŭ, au sositŭ în Braşovŭ ca sĕ-lŭ visiteze. S'au presentatŭ la inspectoratulŭ silvicŭ şi în oficiulŭ silvicŭ alŭ oraşului, au visitatŭ nouĕle culturĭ silvice ale Braşovului şi institutele cu specialitatea silviculturei.

—0—

Suntemŭ informaţĭ, că între Comarnicŭ şi Sinaia pe Prahova s'a ruptŭ linia căii ferate într'o întindere — pe câtŭ aflămŭ până în momentulŭ de faţă—de vr'o 70 de metri. Se crede însă că ruptura e mai mare.

—0—

Concertŭ împreunatŭ cu balŭ se va întocmí în Şomcuta mare la 12 Iuliu st. n. în sala casei comitatense în favorulŭ bisericei gr. cat. de acolo. Preţulŭ întrărei 1 fl. de persónă, pentru familiă 2 fl. 50 cr. Suprasolvirĭ se vorŭ primi cu mulţămită şi se vorŭ cuitá pe cale ḑiaristică. Inceputulŭ la 7 óre séra. Programa concertului: 1. »Cânteculŭ gintei latine« de V. Alesandri, musica de Caudela, Corulŭ vocalŭ. 2. „Câtŭ te-am iubitŭ,« musica de Marie Duport (romanţă) esecutată pe piano de D-şóra Elena Bilţiu. 3. »Vivandiera,« Corulŭ vocalŭ. 4. »Disertaţiunea ocasională,« o va ţiné Ioanŭ Cosa. 5. „Hora dela Griviţa« de Vas. Alesandri, musică de Gr. Ventură, Corulŭ vocalŭ. 6. »Doine poporale« — canto şi violină — de d-şóra Ot. Măguranu şi d-lŭ Corneliu Gitta — acompaniate pe piano de d-şóra Elena Bilţiu. 7. »Declamaţiune« de Ioanŭ Ghetie. 8. „Arcaşulŭ,« Corulŭ vocalŭ.

—0—

Construirea căii ferate locale Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa s'a concesŭ br. Ioh. Kemeny, cont. Kol. Esterhazy, N. Gyarmathy, Bogd. Korbely şi Samuel Horowitz.

—0—

Cetimŭ în »România«: „Aflămŭ că d-lŭ I. I. Heliade-Rădulescu a scosŭ deja de sub tiparŭ 11 cóle din »Istoria critică universalŭ‹, una din cele mai însemnate opere inedite ale părintelui sĕu, lucrată în insula Chio câtŭ a statŭ acolo exilatŭ şi scrisă în curentŭ cu sciinţele moderne. Acéstă operă ar fi fostŭ de multŭ dată la lumină, dacă familiei lui Heliade i-ar fi rĕmasŭ avere cu ce s'o imprime şi dacă mai alesŭ Academia română n'ar fi refusatŭ tipărirea ei, când fiulŭ regretatului Heliade i-a oferitŭ manuscriptulŭ.«

—0—

Cetimŭ în »Galaţii‹: »Din 73 de călĕtorĭ ce au plecatŭ spre Constantinopole, Vinerĭ şi Sâmbătă pe vapórele societăţilorŭ Lloyd şi Freycinet, cea mai mare parte au fostŭ evrei. Au mai plecatŭ cu vaporulŭ de Ismail 35 locuitorĭ gălăţenĭ pentru Rusia. Némulŭ lui Israelŭ se reintegréză în marele imperiu, în care-i e atâtŭ de bine.«

Meditaţiunĭ contimpurane.

De când sufere »cavalerésca naţiune« din ţéră de frigurile febrile ale maghiarisărei, nu trece ḑi, nu apare fóiă, în care sĕ nu se ivéscă câte unŭ nou »apostolŭ«, cerêndŭ brevetŭ pentru modulŭ sĕu practicŭ şi probatŭ, de a contopi cu siguranţă elementele nemaghiare şi a face pe mojicii de valachĭ, ca în restimpŭ de 50 de anĭ, sĕ se bată cu toţii în peptŭ, pretinḑêndŭ susŭ şi tare, de a fi venitŭ în romanticulŭ Ardélŭ dreptŭ din fundulŭ Asiei, sub conducerea lui Tuhutum....

Cine vrea sĕ se facă aḑi la noi omŭ celebru, nu are decâtŭ sĕ se înroleze în ceata acelora, carĭ vreau sĕ fabrice, după visulŭ lui Széchényi, şi din pietrii Ungurĭ.

Noi ceştĭ, carĭ avemŭ sĕ le servimŭ dreptŭ materialŭ pentru asemenea pofte, nu putemŭ decâtŭ sĕ privimŭ cu nespusă compătimire la aceştĭ Donchişoţĭ modernĭ, carĭ suntŭ de credinţă, că este posibilŭ aşa ceva în seculŭ în care trăimŭ, când chiar şi fiinţele microscopice suntŭ divisate în ordŭ şi soiu, statoritŭ de natură, eschisândŭ posibilitatea, ca bacilulŭ cholericŭ alŭ d-lorŭ Pasteur şi Koch sĕ pótă fi confundatŭ cu celŭ ce produce anghina sĕu bólele tifoide.

Astăḑĭ, când totŭ ce vieţuesce pe pămêntŭ este împărţitŭ în categorii, e fórte târḑiu a voi ca ómenĭ, cu atâtŭ mai puţinŭ o naţiune consciă de sine şi mândră de trecutulŭ ce l'a avutŭ, sĕ se metamorfoseze din elementulŭ latinŭ ce este, în o rasă asiatică. Asemenea metamorfose nu aflămŭ nicăirĭ notate pe paginile istoriei.

Ei, dér credinţa mântuesce şi n'ai ce. le face, ei înaintéză pe calea apucată. De multe orĭ, prea de multe orĭ însĕ alunecă în zelulŭ lorŭ până a se face ridiculĭ, ba chiar comicĭ. Aşa citii ḑilele trecute în o fóiă de frunte maghiară, cum unŭ „patriotŭ« este îngrijatŭ, în ce modŭ periculosŭ demonstréză până şi copii Românilorŭ. „Chiarŭ şi pruncii din légănŭ — ḑice Ungurulŭ înfocatŭ — suntŭ înfăşiaţĭ în tricolorŭ românescŭ.«

Bĕtrână Europă, tremură! căcĭ aceştĭ băieţĭ cu tricolorŭ românŭ pe pălăriă au sĕ devină toţĭ atâţia uriaşĭ ca »Strîmbă lemne‹ şi »Sfărâmă pietri‹, carĭ au sĕ te sguduie cu timpulŭ şi pe tine dtn temelii! Cum sĕ nu fie periculoşĭ aceştĭ rebelĭ micĭ încă de acum »ideiei« dominante din ţéră?! Trebue sĕ fie fórte spirituall cei ce au ajunsŭ la asemenĭ conclusiunĭ!

Foile ungurescĭ, începêndŭ dela cele din Cluşiu până la cele redactate de jidovii din Pesta, ḑi de ḑi îşĭ batŭ jocŭ de »mojicia şi prostia‹ Românului, înfăţoşându-ne înaintea lumei ca pe nisce cretenĭ şi idioţĭ din Carniolia, neapţĭ pentru vr'o cultură sĕu industriă.

Pe de altă parte, înfiinţéză reuniunĭ de maghiarisare, adună banĭ din tótă ţéra, totŭ numai ca sĕ amalgamiseze în „elementulŭ lorŭ cultŭ« pe aceştĭ, năsdravenĭ.

Pentru Dumneḑeu! unde sĕ conducă aceste contraḑicerĭ de nu la convicţiunea, că n'ai de a face cu ómenĭ serioşĭ, ci cu nisce »cavalerĭ‹, carĭ au banĭ destuĭ de-a »cultiva« unŭ sportŭ à la mode! Cu deosebire dela înfiinţatea faimosului »Cultur-egylet‹, mai în tótă ḑiua se manifestéză cultura unguréscă, în forma ei cea adevĕrată, nelăsândŭ pe nimenĭ în dubiu, că strănepoţii lui Bendeguz şi-au păstratŭ virtuţile străbune şi în Europa, chiarŭ ca în patria străvechiă, de unde au venitŭ anume cu misiunea civilisătóre aci...

Spre ilustrare numai câteva esemple:

La Hălmagiu s'a arangiatŭ nu de multŭ unŭ maialŭ, unde arangiatorii avéu pe peptŭ câte o mică panglică de tricolorŭ românescŭ. Ungurii, cum vĕdŭ acestŭ actŭ de rĕsvrătire, se facŭ focŭ şi pară. Alérgă la poliţiă şi nu au astêmpĕrŭ, până ce cu gendarmii au confiscatŭ insemnele »dacoromane«. »Culpabilii« fură judecaţĭ la închisóre şi amende în banĭ.

Unŭ altŭ casŭ totŭ din acele părţĭ:

Unŭ tênĕrŭ românŭ se duce într'o ḑi de serbătóre în costumŭ naţionalŭ la biserică. Décă 'şĭ închipuesce cineva, că a scăpatŭ neinsultatŭ, se înşélă amarŭ! căcĭ fŭ scosŭ totŭ prin gendarmĭ din biserică, pedepsitŭ, iar costumulŭ lui confiscatŭ.

Aşa dér numai d-lorŭ au privilegiulŭ a se îmbrăca cu »kalpak« şi cu pintenĭ?! Ér nouĕ străvechii locuitorĭ în acéstă ţéră, sĕ ne fie interḑisŭ portulŭ anticŭ alŭ străbunilorŭ noştri?!!

Uitĕ-te lume cultă, uitĕ-te şi te uimesce de libertatea şi toleranţa unguréscă!

Poftimŭ, madame Adam, ca fiica unei ţĕrĭ par exellence liberale şi te însufleţesce şi mai departe pentru »cavalerésca naţiune,« care respectéză în modŭ atâtŭ de demnŭ drepturile naţionalitaţilorŭ, ce forméză acestŭ statŭ poliglotŭ.

Spre norocire însĕ nu toţĭ scrutatorii timpului mai nou, carĭ vinŭ sĕ sondeze relaţiunile de aicĭ, suntŭ nisce vênătorĭ de renume, carĭ sĕ se mulţumescă cu parăḑile ce Ungurii de comunŭ arangează pentru a seduce opiniunea străinilorŭ. Nu toţĭ se îndestulescŭ cu musica lui Rácz Pali, cu papricaşulŭ dela Szegedin şi cu vinulŭ de Tokaj, ci făcêndŭ studii seriόse află adrvĕrata situaţiune şi sciu sĕ apreţuéscă caracterulŭ ungurescŭ, după cum merită.

Dovadă că lumea mare începe a străbate prin vĕlulŭ misticŭ cu care se încungiură de multă vreme »nobila naţiune,‹ este între altele şi unŭ articulŭ apărutŭ de curêndŭ în „Revue du Monde Latin.« Şi este aprópe timpulŭ sĕ se demascheze nisce uneltirĭ, carĭ sub firma celorŭ mai sublime concepte, ce le iau în deşertŭ, seducŭ de atâta timpŭ crudelitatea Europei.

Seculŭ presentŭ va fi totdéuna memorabilŭ şi cu dreptŭ cuvêntŭ admiratŭ de posteritate, căcĭ nicĭ unŭ centeniu n'a produsŭ reforme şi n'a eluptatŭ atâtea resultate gloriόse atâtŭ pe terenulŭ sciinţelorŭ, artelorŭ şi industriei, ca seculŭ alŭ XIX-lea. Este însĕ totŭ atâta de necontestabilŭ, că nicĭodată şarlatania şi reclama n'a fostŭ mai în flóre ca acum.

Pe timpulŭ când Ungaria producea talente literare, cum au fostŭ unŭ Kisfaludy, Kazinczy, Eötvös ş. a., se vede că nu era încă cóptă »idea« dominantă de aḑĭ, decĭ ómenii, în locŭ sĕ-şĭ sfarme capulŭ cu absurdităţĭ, studiau şi în urmă ajungeau a fi adevĕraţĭ literaţĭ. Nu aşa acu! Aḑĭ nu mai trebue studiu, poţĭ ajunge în modŭ multŭ mai uşorŭ a fi omŭ renumitŭ; nisce obscurităţĭ, cărora nicĭ de nume nu le-ai auḑitŭ, devinŭ sĕrbătoriţĭ ca Cristof Columb, îndată ce îşĭ facŭ reclamă prin ḑiare de a fi descoperitŭ unŭ nou terenŭ de maghiarisatŭ. Invĕţaţii modernĭ ai Ungariei au o deosebită predilecţiă d'a se ocupa în acéstă direcţiune cu comitatulŭ Huniădórei.

Acestŭ districtŭ romanticŭ alŭ Transilvaniei escită în modŭ deosebitŭ pofta romano-fagilorŭ de a-lŭ »cultiva« după sistemulŭ »Cultur-egylet‹-ului din Cluşiu. Cu acestŭ scopŭ a arangiatŭ şi direcţiunea căilorŭ ferate a statului dilele trecute o escursiune a presei din Peşta, la Simeria (colonia Piski) de lângă Deva. Sĕ vedĭ apoi ce articulĭ de fondŭ au scrisŭ aceştĭ domnĭ după reîntórcere. In estasulŭ lorŭ ajungŭ până de a afirmá, că şi buhele din cetăţuele ruinate huhuiescŭ despre gloria şi splendórea némului ungurescŭ, aḑĭ valahisatŭ, din acestŭ ţinutŭ, decĭ apeléză la guvernŭ sĕ întocméscă scólĭ, la publiculŭ din ţéră sĕ alerge cu ofertele sale, spre a remaghiarisá coloniile de odiniórá sĕcuiescĭ, carĭ au degeneratŭ în valahii de aḑĭ.

Mĕ mirŭ, că Carpaţii nu încăorunţescŭ şi mai tare de atâta înţelepciune.

Veḑí tu bietŭ plugarŭ românŭ, care în tótă brazda întorcĭ cu plugulŭ relicviile strămoşilorŭ tĕi, ce documentéză eclatantŭ originea ta, tu nicĭ nu scii, că în vinele tale curge »sânge nobilŭ de alŭ Sciţilorŭ.«

Noi Românii nicĭ că putemŭ, dér nicĭ că voimŭ a pĕtrunde profunditatea unorŭ asemenĭ aserţiunĭ; totŭ ce susţinemŭ este, că lumea s'a convinsŭ la Plevna şi Montpellier, că suntemŭ unŭ elementŭ setosŭ de-a progresa alăturea cu celelalte naţiunĭ culte ale Europei în totŭ ce este bunŭ şi frumosŭ. Cultura adevĕrată vină ea de orĭ unde, o îmbrăţişămŭ cu tótă căldura inimelorŭ nóstre, »cultura« dela Cluşiu însĕ o respingemŭ cu idignaţiune, protestămŭ susŭ şi tare în faţa lumei în contra ei.

Sĕ o scie acei profeţĭ falşĭ, carĭ voiescŭ a răpi copii dela peptulŭ mamelorŭ pentru a cresce enicerĭ din ei, că femeea română este consciă de datorinţa ei şi va sci mai bine sĕ móră împreună cu prunculŭ ei, decâtŭ sĕ-lŭ dea pradă inimicilorŭ sĕi secularĭ.

Sĕ fiă, décă este scrisŭ în cartea sorţii, mucenicĭ ca cei din vechime persecutaţĭ de cruntulŭ Irodŭ, móră mai bine toţĭ copii inocenţĭ, decâtŭ sĕ pătămŭ trecutulŭ nostru gloriosŭ, lăpădându-ne de credinţa şi caracterulŭ strămoşilorŭ noştri.

Femei române, grijiţĭ, veghiaţĭ că lupulŭ e în stână!

O Română.

ADUNAREA DESPĂR. X ALŬ ASOCIAŢIUNEI.

De lângă Mociu, Iuniu 1885

Despărţĕmêntulŭ X (Cluşiu) alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatură română şi cultura poporului românŭ şi-au ţinut adunarea sa generală din acestŭ anŭ la Coşocna în 31 Maiu a. c., după cum s'a avisatŭ în „Gazeta“ nr. 107.

Incă cu câteva ḑile înainte locuitorii din Coşocna în frunte cu ţĕranii românĭ de ambe confesiunile, se pregătiră ca sĕ pótă primí óspeţii câtŭ se póte mai bine, ceea ce le-a şi succesŭ, fiă-le spre laudă şi onóre ḑisŭ.

Unŭ frumuşelŭ numĕrŭ de membri şi nemembri din opidŭ şi jurŭ, teologĭ absolvaţĭ şi învĕţătorii din depărtare se grăbiră, unii chiarŭ şi per pedes suferindŭ arşiţa sórelui, a lua parte la desbaterile adunărei pentru binele, fericirea şi prosperarea naţiunei nóstre. Preoţimea română, care ar trebuí sĕ premérgă cu esemplulŭ sĕu înaintea altora, afară de vre-o câţĭva din apropiere şi depărtare, nu ne îmbulḑi în spaţiosulŭ locŭ alŭ adunărei.

Dar precum aiurea aşa şi aicĭ nu amŭ fostŭ lipsiţĭ de controla celorŭ dela putere, căcĭ celŭ dintêiu, care a fostŭ de faţă la loculŭ destinatŭ alŭ adunărei,

încă înainte de începere, fù domnulŭ fŏ-căpitanŭ cu unulŭ lângă elŭ. Dênsulŭ s'a prea grăbitŭ, de aceea nesosindŭ îndată preşedintele şi membrii i s'a urîtŭ de-a aştepta şi a plecatŭ acasă, lăsândŭ poruncă aspră »ca nimenea sĕ nu cuteze a începe şedinţa fără de a-lŭ avisa, fixândŭ dênsulŭ şi timpulŭ când are sĕ se încépă« (ebéd után); şi programa a lăsatŭ sĕ i se traducă în unguresce, cu tóte că scie destulŭ de bine românesce.

Curêndŭ după depărtarea d-lui fŏ-căpitanŭ opidanŭ, sosiră şi d-lŭ preşedinte-substitutŭ, secretarulŭ despărţĕmêntului, d. protopopŭ gr.-cat. localŭ şi alţii mulţĭ membri, carĭ înţelegêndŭ despre cele întêmplate mai înainte, facŭ numai decâtŭ cunoscutŭ d-lui fŏ-căpitanŭ deschiderea adunărei şi că şedinţa s'a începutŭ.

Domnulŭ preşedinte substitutŭ Gavrilŭ Popŭ, protopopulŭ Cluşului, face cunoscutŭ că preşedintele despărţĕmêntului, fiindŭ împedecatŭ, l'a încredinţatŭ pe dênsulŭ cu conducerea afacerilorŭ şi printr'o cuvêntare ocasională îndemnà poporulŭ la spriginirea „Asociaţiunei" şi dechiară şedinţa de deschisă. — După acésta se alegŭ 3 comisiunĭ, una pentru revidarea socotelilorŭ, alta pentru propunerĭ şi a 3-a pentru adunarea taxei şi înscrierea membrilorŭ, şi şedinţa sĕ suspendă. După redeschidere şi pre cândŭ comisiunile începură a-şĭ da rapórtele sale în linişte, étă că sosesce d. fŏ-căpitanŭ plinŭ de mânià şi de focŭ, cum de a cutezatŭ cineva a-i călca mandatulŭ de au începutŭ şedinţa fără de concesiunea dênsului, cum de cei 2 domnĭ protopopĭ demnĭ de totŭ respectulŭ şi de tótă reverinţa nu s'au supusŭ voinţei d-lui fŏ-căpitanŭ; dér nicĭ d. presidentŭ nicĭ d. secretarŭ nu i-au rĕmasŭ datorĭ cu rĕspunsulŭ, resturnându'i tóte argumentele şi convingêndu'lŭ în modŭ resolutŭ, că dênsulŭ nu are nicĭ unŭ dreptŭ de a prescrie adunărei, când sĕ se întrunéscă. Dea D-ḑeu ca acéstă ţinută resolută à conducĕtorilorŭ poporului românŭ sĕ o urmeze şi alţii, căcĭ atuncea nu amŭ auḑi atâtea plângerĭ şi lamentaţiunĭ din tóte părţile locuite de Românĭ! Aşa linştindu-se spiritele agitate, a decursŭ şi şedinţa în bună ordine, propunându-se ca sĕ se înfiinţeze filiale în fiecare comună locuită de Românĭ, sĕ se tipăréscă statutele societăţii, cărţĭ folositóre de cetitŭ, şi unŭ ḑiarŭ mai popularŭ, carĭ sĕ se distribue şi gratisŭ pe la şcólele mai sĕrace.

S'a mai decisŭ, ca adunarea în anulŭ viitorrŭ sĕ se facă în părţile din josŭ de Cluşiu spre Morlaca. După finirea şedinţei toţĭ membrii se unescŭ la unŭ banchetŭ comunŭ datŭ din partea şi la stăruinţa întregei inteliginţe din opidŭ, după care ne-amŭ depărtatŭ cu toţii ducêndŭ cu noi suvenirile cele mai plăcute.

I. B. m. G.

Despăr. XVII alŭ „Societăţii Transilvane."
Casă de păstrare.

De lângă Reghinulŭ săsescŭ 20 Iuniu 1885.

In 18 Iuniu n. în Reghinulŭ săsescŭ în scóla gr. cath. s'a ţinutŭ din partea inteligenţei române o nouă şedinţă cu privire la constituirea despărţămêntului XVII. alŭ »Societăţii Transilvane,« în fruntea căruia ca directorŭ s'a alesŭ d. Patriciu Barbu, secretarŭ d. Dr. Absolonŭ Todea, ambii advocaţĭ, éră d. Basiliu Raţiu protopopŭ ca casierŭ, toţĭ trei în Reghinulŭ săsescŭ. Cu acéstă ocasiune s'au luatŭ la desbatere şi agendele bibliotecei Ioanŭ P. Maior şi s'a hotărîtŭ, ca biblioteca sĕ se strămute din Gurghiu în Reghinulŭ săsescŭ şi sĕ se încredinţeze despărţĕmêntului susŭ atinsŭ ş. a.

Mai încolo s'a propusŭ şi totodată s'a şi proiectatŭ din partea d-lui advocatŭ Patriciu Barbu înfiinţarea unei case de păstrare pentru »opincarii« românĭ din ţinutulŭ Reghinului săsescŭ. Făcêndu-se probă şi cu acésta prin subscrierĭ după voia liberă că cine va vré a păşi ca acţionarŭ — s'a doveditŭ, că Românulŭ ceea ce vrea pre lângă tótă sărăcia póte sĕ şi facă, şi avemŭ speranţă că n scurtŭ timpŭ vomŭ pute anunţa, că avemŭ casă de păstrare (institutŭ de economii) în ţinutulŭ Reghinului săsescŭ, numai pentru „opincarii« românĭ. Salutămŭ pe întreprinḑĕtorii.

In şedinţa susŭ atinsă — la care mulţĭ inteligenţĭ nu au fostŭ, — afară de obiectele puse la desbatere din partea d-lui Patriciu Barbu ca preşedinte, s'a discutatŭ cu precauţiune şi în linişte s'au adusŭ hotărîrĭ salutare, a domnitŭ înţelegere generală, încâtŭ mângăiaţĭ fiindŭ despre bunele resultate ce au sĕ urmeze, strângêndŭ mânile unulŭ cu altulŭ — până la o altă revedere — fiecare ne-amŭ depărtatŭ la ale nóstre.

»Viribus unitis« — şi apoi a fi bine. — *Tu.*

In afacerea „milei împĕrătescĭ."

„Românulŭ" vorbindŭ de hotărîrea sinodului din Sibiiu în privinţa ajutorului de statŭ poreclitŭ „milă împărătéscă" scrie între altele:

„Bĕtrânii noştri preoţĭ marĭ şi micĭ, cu mai puţină carte dér cu mai multă dragoste pentru némulŭ lorŭ, au trăitŭ şi fără de „milă împĕrătéscă" şi înţelegeau, că sórta lorŭ una şi aceaşĭ trebuie sĕ fie cu sórtea opincei, pe care o conduceau cu mândrià spre a némului mărire.

Doctorii noştri de astăḑĭ în teologiă şi'n filosofiă, parŭ însĕ a nu mai înţelege sêmţĕmintele şi aspiraţiunile poporului românŭ, şi în locŭ d'a fi miniştrii altarului românŭ se facŭ cu uşurinţă uneltele esecutorilorŭ legilorŭ străine.

Nu procedau aşa prelaţii Ungurilorŭ din Transilvania când se aflau în oposiţiune cu guvernulŭ austriacu. Cu toţii ne aducemŭ aminte că la anulŭ 1863, episcopulŭ catolicŭ din Transilvania, Haynald, împreună cu ceilalţĭ episcopĭ maghiarĭ reformaţĭ şi unitarĭ, se puseseră în fruntea oposiţiunei maghiarilorŭ şi refusau cu îndrăsnélă şi fără frică d'a întra în Camera legiuitóre a Transilvaniei, întrunită la Sibiiu. Şi atuncĭ erau poruncĭ împĕrătescĭ, şi atuncĭ sĕ făcean pensiunĭ din partea guvernului austriacŭ şi atuncĭ esista „milă împĕrătéscă," dér unŭ episcopŭ ca Haynald pe tóte le despreţuia şi lnpta pe faţă şi cu energià în contra guvernului austriacŭ şi în contra autonomiei Transilvaniei, insistândŭ pentru unirea ei cu Ungaria.

Haynald nu cerşea „milă împĕrătéscă" şi puţinŭ îi pasa de ameninţările austriacilorŭ; elŭ slujea cu credinţă şi cu iubire altarulŭ unguresců. E adevĕratŭ că împeratulŭ l'a destituitŭ din scaunulŭ episcopescŭ, dér nu e mai puţinŭ adevĕratŭ că totŭ împĕratulŭ, după înfiinţarea dualismului, cu îmbelşugare l'a rĕsplătitŭ numindu-lŭ mitropolitŭ la Calocea în Ungaria şi intervenindŭ la Papa dela Roma ca sĕ-lŭ facă cardinalŭ, numai pentru că la 1863 a respinsŭ cu indignaţiune şi cu bărbăţiă „mila împĕrătéscă."

Păstorĭ ardelenĭ! imitaţĭ esemplulŭ datŭ la 1863 de colegulŭ vostru Haynald mai alesŭ acum, când esistenţa Românilorŭ de peste munţĭ e pusă în jocŭ.

Cu dragoste şi credinţă apĕraţĭ legea vóstră românéscă, cum a apĕrat-o predecesorii voştri, Şincai, Petru Maiorŭ, Klein, Şaguna, Şiuluţŭ şi alţii, şi încetaţĭ d'a mai fi nisce slugĭ smerite a celorŭ din Peşta. Sânta scriptură ḑice, că celŭ care se închină idolilorŭ străinĭ şi care cu vicleniă şi cu făţărniciă lasă sĕ se rătăcéscă turma sa, acela *nu mai e vrednicului ei păstorŭ.*"

ULTIME SCIRI.

In consistoriulŭ ce se va întruní în Vaticanŭ pe la mijloculŭ lunei lui Iuliu vorŭ fi numiţĭ cardinalĭ archiepiscopulŭ Melchers, apoi Şiaffino, fostulŭ redactorŭ-şefŭ alŭ „Aurorei", auditorulŭ generalŭ Christofari şi archiepiscopii dela Bologna, Capua şi Sidney. Probabilŭ că va fi numitŭ şi archiepiscopulŭ dela Sidney ca archiepiscopŭ în Dublin. Toţĭ acestia aparţinŭ partidei moderate.

In Cairo circulă vestea, că înainte cu douĕ sĕptĕmânĭ unŭ detaşamentŭ de trupe turcescĭ, au ocupatŭ Şeic-Saidulŭ, vis-à-vis de insula Perim, care punctŭ îlŭ pretinde Francia pentru sine, au depărtatŭ de acolo drapelulu republicei şi au plântatŭ semiluna cu stéua. O corvetă turcéscă ancoréză dinaintea numitei localităţĭ.

Din Tripolis a sositŭ în Cairo scirea, că Beduinii dela fruntariele tripolitane s'au încăieratŭ cu nomaḑii dela graniţa tunesică şi că s'a încinsŭ o luptă înfricoşată, căḑêndŭ de ambele părţĭ ca la 500 morţĭ şi răniţĭ.

BIBLIOGRAFIA.

„Romänische Revue", revistă politică şi literară în limba germană, editorŭ Dr. Corn. Diaconovich. Numĕrulŭ I este deja sub tiparŭ şi se va espeda abonaţilorŭ pre ḑiua S. S. Petru şi Pavelŭ. — Preţulŭ abonamentului (8 fl. séu 24 francĭ pe anŭ) se trămite sub adresa editorului la Reşiţa (Banatŭ) până în 5 Iuliu n. On. DD. colectanţĭ suntŭ rugaţĭ a trămite cólele de subscripţiune totŭ până la acestŭ terminŭ.

DIVERSE.

O povaţă. — Cetimŭ în „România«: Pentru a scóte petele de grăsime după mătase, se pune stofa pe o pânză îndoită, se presară pata cu talcŭ redusŭ în pulbere şi se acopere cu o fóiă de hârtiă de mătase, apoi se trece pe désupra unui fierŭ caldŭ. Talculŭ absórbe grăsimea şi pata dispare. După catifea, petele se scotŭ cu amoniacŭ.

Catastrofă. — Din Kaşimirŭ, în Asia, se anunţă o tristă veste. In urma unui grósnicŭ cutremurŭ de pămêntŭ, în acelŭ oraşŭ s'ar fi dărâmatŭ peste 7000 de case şi 3031 de persóne şi-au pierdutŭ viaţa. Mai multe mii de ómenĭ au rĕmasŭ fără case şi nutrimentŭ. Panica ce domnesce nu se póte descrie.

***

Crinulŭ la modă. — Parisulŭ capitala modei ca în toţĭ anii a adoptatŭ şi pentru anulŭ acesta o flóre de predilecţiune. Nobleţea pórtă flórea crinului şi moda neavêndŭ nicĭ unŭ amestecŭ cu politica, societatea Parisului a primitŭ acéstă alegere, deşi crinulŭ este flórea feudală a regilorŭ Franciei. Toaletele de mare gală sunt tóte împodobite cu buchete colosale de crinŭ. Desenurile fulardelorŭ acuma aşa multŭ la modă represintă mai tóte crinulŭ în formele cele mai grotesce. Tóte pălăriile, în fine totŭ este împodobitŭ de crinŭ. Pentru sesonulŭ acesta »c'est la fleur de chic.«

***

Arsă de gazŭ — „Cetăţénulŭ" din Bacău dă următórele amĕnunte asupra nenorocirei întêmplate d-nei Sevastianŭ: In séra de 6 a. c. pe la ora 8, d-na Matilda Sevastian, soţia d-lui Chirilŭ G. Sevastianŭ advocatŭ şi deputatŭ alŭ Bacăului, voindŭ sĕ îndrepte o lampă ce era suspendată în salon, şi care era aprinsă neregulatŭ de către o servitóre, pe când o trăgea în josŭ spre a putea opera, s'a desprinsŭ şurupulŭ care légă lampa de lanţulŭ ce atêrnă de belciugulŭ din tavanŭ, şi la moment, lampa căḑêndu'i în capŭ, s'a vĕrsatŭ gazulŭ aprinsŭ asupra d-séle, ceea ce a făcutŭ ca sé i se aprindă tóte hainele. Vĕḑêndu-se în periculŭ, abia a pututŭ ca, cu mânile la ochĭ, sĕ iasă afară în flacărĭ precum era, strigêndŭ ajutorŭ. La răcnetele séle de disperare, s'au adunatŭ servitorii din curte, carĭ, se vede şi ei speriaţĭ, au perdutŭ curagiulŭ pentru a'i da ajutorulŭ necesarŭ. Vêntulŭ, care sufla cu violenţă, a agravatŭ şi mai multŭ situaţiunea. Sĕrmanulŭ soţŭ era în grĕdină, nu scia nimicŭ, şi curiosŭ de sgomotulŭ ce auḑia se ducea liniştitŭ sĕ vadă ce e. Din nenorocire găsesce pe iubita'i soţiă (la care ţinea atâtŭ de multŭ) în prada flacărilorŭ. Disperatŭ se aruncă asupra ei, şi cu concursulŭ şi alŭ altorŭ persóne reuşeşte a stinge hainele aprinse. Era prea târḑiu, toculŭ o arsese: tótă faţa e pârlită, ochii închişĭ, şi din unulŭ se vede eşindŭ sânge, mânile sgârcite din causa arsurei, sînulŭ arsŭ, şi chiarŭ talia. O centură cu care era încinsă a fostŭ desfăcută în bucăţĭ; pĕrulŭ capului cădea în şuviţe cu bucăţele de piele. Inelele şi braţeleta au fostŭ tăiate de giuvergiu pentru a le putea scóte din causa umflăturei momentane a mânilorŭ. D-na Sevastian are 26 anĭ. Medicii dau puţină speranţă.

***

Cânii la Constantinopole. — Estragemŭ următórele dintr'o corespondinţă din Constantinopole publicată de »Journal des Débats«: „Cânii începŭ sĕ dispară din Constantinopole. Nu mai revenimŭ aḑĭ asupra celorŭ ḑise de atâtea orĭ în privinţa organisării »municipale« a cânilorŭ, în privinţa lenei, fatalismului, miseriei ş'a recunoscinţei lorŭ pentru cea mai mică bună-voinţă ce li se arată; altă dată, când împrumuturile se făcéu cu grămada şi Turcia era bogată, caledjii făcéu avere. Caledjii suntŭ neguţătorĭ, carĭ parcură stradele purtândŭ pe umĕrŭ unŭ mare ciomagŭ, de care suntŭ atêrnate bucăţĭ de carne pe carĭ inimele generóse şi „canofile« le cumpĕră pentru cânĭ. Dér timpii suntŭ grei şi caledjii au devenitŭ fórte rarĭ. Bieţii cânĭ! totŭ ce se mai póte face pentru ei, este d'a umplea cu apă vasele de pămêntŭ carĭ se mai vĕdŭ pe icĭ pe colo pe strade. Acum în urmă, o femeiă o francesă a muritŭ de turbare, fiind muşcată chiar de cânele ei. Calomnia însĕ se întinse cu repeḑiciune: cânele care comisese acéstă crimă, fusese unŭ câne de stradă. Atuncĭ otrava îşĭ începu opera sa sinistră; aste de cadavre se vedéu diminéţa pe strade; astăḑĭ sunt strade, unde nu se vede nicĭ unulŭ din aceştĭ neuorociţĭ locuitorĭ cu patru picióre..."

***

Mormêntulŭ lui Alexandru celŭ Mare. — Ḑiarulŭ »Die Post« din Berlinŭ, dela 14 Iuniu, anunţă că d. Schliemann are intenţiunea d'a se duce în Egipetŭ, unde va sta tótă érna viitóre, pentru a face cercetărĭ în privinţa descoperirii mormêntului lui Alecsandru cel Mare.

Necrologŭ. — Eliseu Lazarici, fostŭ parochŭ gr. cat în Nucetŭ, acum de doi anĭ retrasŭ în odihnă la Porumbaculŭ super., a încetatŭ din viaţă la 21 l. c. în etate de 71 anĭ. Ilŭ jelesce fiulŭ sĕu Ioanŭ L. profesorŭ în Deva şi numeroşĭ consângenĭ.

Fie-i memoria binecuvêntată!

Defunctulŭ şi-a comandatŭ încă în viaţă crucea mormêntală, pe care a compusŭ următórele versurĭ:

Aicĭ la acéstă cruce
Dórme şi-odihneşte dulce
Corpulŭ unuia preotŭ,
Care la Nucetŭ a fostŭ;
Aşa se chiema elŭ pe-aicĭ:
Eliseiŭ de Lazaricĭ.
Anulŭ când a rĕposatŭ
Este aicĭ însemnatŭ:
»1885.«

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.30
Rentă de hârtiă 5%	92.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.75
Bonurĭ rurale ungare	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.50
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.30
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	119.75
Renta de hărtiă austriacă	82.50
Renta de arg. austr.	83.10
Renta de aurŭ austr.	108 50
Losurile din 1860	139 25
Acţiunile băncei austro-ungare	858.—
Act. băncei de creditŭ ung.	287.75
Act. băncei de creditŭ austr.	288.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.87
Napoleon-d'orĭ	9.85 —
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.95
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 11 Iuniu st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$89\frac{1}{4}$	$89\frac{3}{4}$
Renta rom. amort. (5%)	$93\frac{1}{2}$	$93\frac{1}{2}$
» convert. (6%)	89	89
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	$104\frac{3}{4}$	$104\frac{1}{2}$
» " " (5%)	88	$88\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	$101\frac{1}{4}$	$102\frac{1}{4}$
» » » (6%)	93	95
» » » (5%)	86	$86\frac{1}{4}$
Banca naţională a României	1250	1360
Ac. de asig. Dacia-Rom.	292	295
« » » Naţională	235	238
Aurŭ	9.9(%)	10₀/⁰
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 25 Iuniu st. v. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.94	Vênd.	8.95
Argint românesc	»	8.80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.85	»	9.87
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	125.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Invitare

la adunarea generală a *reuniunei pentru clădirea unui teatru cu redută în Braşovŭ*, care se va ţiné Marţĭ, 30 Iuniu 1885 la 4 óre d. p. în sala Magistratului orăşenescŭ.

Ordinea ḑilei:

1) Raţiociniu pănă la 31 Maiu 1885 şi darea de sémă.

2) Alegere din nou a comitetului.

3) Schiţa planului pentru teatru şi devisŭ şi arĕtarea sumei cheltuite pentru aceste.

4. Imputernicirea comitetului ca pentru clădirea unui teatru în Braşovŭ sĕ fundeze o societate pe acţii pe basa unui prospectŭ, ce este a se statori, sĕ între în pertractărĭ cu comna orăşenéscă spre dobêndirea de favorurĭ în acéstă privinţă şi sĕ ducă tóte în deplinire.

5) Imputernicirea comitetului pentru facerea planului definitivŭ şi a devisului pe spesele reuniunei, şi a dedica spesele ce se vorŭ face cu fondarea societăţii acţionare ca spese de fondare.

Braşovŭ, 21 Iuniu 1885.

Preşedintele comitetului.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
Predealŭ (	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
Braşovŭ (	6.22	10,51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.01	—
Sighişóra (	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	5.58	12.59	—
Cluşiu (	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mezö-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.03
Oradia-mare (	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2 58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
Viena (	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	—	10 01	5.05	6.43	—
Cluşiu (	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
Cucerdea (	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
Braşovŭ (	—	5.3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
Predealŭ (	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
Szolnok (	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
Szolnok (	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10 10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9.36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7 50	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.06
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.25
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.